

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ
Denizli Kale İlçe Devlet Hastanesi
EL HİJYENİ POLİTİKASI

DOK.KODU:EN.YD.01

YAYIN TARİHİ: 22.02.2021

REVİZYON TARİHİ:0

REVİZYON NO:00

SAYFA1 / 3

1. EL HİJYENİNİN TANIMI VE GENEL KAPSAMI

El Hijyeni: Herhangi bir el temizliği eylemi için kullanılan genel bir tanımdır.

El hijyeni; el yıkamayı, antiseptik el yıkamayı, alkollü el antiseptiği ile el ovalamayı, cerrahi el antisepsisini, antisepsi/dekontaminasyon/bakterilerden arındırmayı, el bakımını, el temizlemeyi, el dezenfeksiyonu, hijyenik el antisepsisini, hijyenik el yıkamayı kapsar.

Antiseptik el yıkama: Ellerin su ve sabun veya antiseptik bir ajan içeren diğer deterjanlar ile yıkanması.

Antiseptik el ovma (veya el ovma): Dışardan su kullanımı veya durulama, ya da havlu veya başka araçlar ile kurulamaya ihtiyaç duyulmadan mikroorganizmaların çoğalmasını azaltmak veya yavaşlatmak için antiseptik bir el ovucunun uygulanması.

El antisepsi/dekontaminasyon/bakterilerden arındırma: Antiseptik el ovucu uygulanması veya antiseptik el yıkanması yoluyla mikroorganizmaların çoğalmasının azaltılması ya da yavaşlatılması.

El bakımı: Deri iritasyonu riskini azaltmak için yapılan eylemler.

El yıkama: Düz veya antimikrobiyal sabun ve su ile ellerin yıkanması.

El temizleme: Fiziksel ya da mekanik olarak elleri kirden, organik materyallerden veya mikroorganizmalardan arındırma amacıyla el hijyeninin sağlanması.

El dezenfeksiyonu: Dünyanın bazı yerlerinde yaygın olarak kullanılan bir terim olup antiseptik el yıkama, antiseptik el ovma, el antisepsi/dekontaminasyon/bakterilerden arındırma, antimikrobiyal sabun ve suyla el yıkama, hijyenik el antisepsi veya hijyenik el ovma için kullanılır. Dezenfeksiyon genel olarak cansız yüzeyler için kullanılır, fakat el dezenfeksiyonu, bu kılavuzda olmamakla birlikte sık sık literatürdeki el antiseptikleri ile aynı anlamda kullanılır.

Hijyenik el antisepsisi: Kalıcı deri florasını etkilemeden geçici mikrobiyal floranın uzaklaştırılması için ellerin antiseptik bir el ovucu veya antiseptik el yıkama yöntemi ile arıtılması.

Hijyenik el ovma: Kalıcı deri florasını etkilemeden geçici mikrobiyal floranın uzaklaştırılması için ellerin antiseptik bir el ovucu ile arıtılması. Bu preparatlar geniş spektrumlu olup hızlı etki ederler ve kalıcı etki gerekli değildir.

Hijyenik el yıkama: Kalıcı deri florasını etkilemeden geçici mikrobiyal floranın uzaklaştırılması için ellerin antiseptik el yıkama yöntemi ile arıtılması. Geniş spektrumlu olmasına rağmen genellikle daha az etkilidir ve hijyenik el ovucudan daha yavaş etki eder.

Cerrahi el antisepsisi/cerrahi el hazırlığı: Ameliyat ekibi tarafından ameliyat öncesinde geçici florayı yok etmek ve kalıcı deri florasını azaltmak için uygulanan antiseptik el yıkama veya antiseptik el ovma yöntemi. Bu antiseptikler genellikle kalıcı antimikrobiyal aktiviteye sahiptirler. **Cerrahi el fırçalama/cerrahi öncesi el fırçalama** terimi antimikrobiyal sabun ve su ile ellerin ameliyata hazırlanması anlamına gelir. **Cerrahi el ovma** ise susuz, alkol bazlı bir el ovucu ile cerrahi el hazırlığı anlamına gelir.

2. EL HİJYENİNİN HASTANE İÇİN ÖNEMİ

Usulüne uygun el yıkama hastane enfeksiyonlarının önlenmesinde en basit yöntemdir. Yetersiz el hijyeni, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde halen yaygın olarak görülen hastane enfeksiyonlarına neden olan başlıca etmenler arasında yer almaktadır. Yüksek morbidite,

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ
Denizli Kale İlçe Devlet Hastanesi
EL HİJYENİ POLİTİKASI

DOK.KODU:EN.YD.01	YAYIN TARİHİ: 22.02.2021	REVİZYON TARİHİ:0	REVİZYON NO:00	SAYFA2 / 3
-------------------	--------------------------	-------------------	----------------	------------

mortalite ve tedavi maliyetine neden olan bu enfeksiyonlardan korunmaya yönelik tedbirlerin başında, yeterli el hijyeninin sağlanması gelir.

Sağlık hizmetiyle ilişkili enfeksiyonlar hasta güvenliğiyle ilgili önemli sorunlardan birisidir. Sağlık hizmetiyle ilişkili enfeksiyonlar; hastanede uzamış yatışa, hastalarda uzun süre normal yaşamdan uzak kalmaya, mikroorganizmalarda antimikrobiyal direncinde artışa, artmış maliyete ve ölüme sebep olmaktadır. Bu tür enfeksiyonların önlenmesi hastanemizin öncelikli amacıdır.

El hijyeni sağlık hizmetiyle ilişkili enfeksiyonların ve antimikrobilyallere dirençli patojenlerin yayılımının önlenmesinde en önemli ve en basit enfeksiyon kontrol önlemidir. Yapılan araştırmalarda el hijyeninin Sağlık hizmetiyle ilişkili enfeksiyonların oranlarını ve dirençli patojenlerin bulaşımını azaltmadaki etkisi gösterilmiştir.

3. EL HİJYENİYE İLGİLİ GENEL HASTANE HEDEFLERİ

Hastane enfeksiyonlarından korunmak için el hijyeninin 5 endikasyon ilkesine göre yapılması amaçlanmaktadır. 5 endikasyon; hasta temas öncesi, hasta temas sonrası, aseptik işlemlerden önce, vücut sıvılarıyla temas sonrası ve hasta çevresiyle temas sonrası kapsamaktadır.

Hastanemiz el hijyeni uyum oranı için hedef değer %92 olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte alt göstergeler bazında da (5 endikasyon bazında, meslek gruplarına göre ve bölüm bazında) analizler yapılmakta ve hedef değerlerin yakalanması amaçlanmaktadır.

4. YÖNETİCİLER VE ÇALIŞANLARIN EL HİJYENİYLE İLGİLİ TEMEL SORUMLULUKLARI

Sağlık çalışanları,

- ✓ Hastaya ve işleme uygun yöntemi belirleyerek el hijyenini sağlamalıdır.
- ✓ El hijyeni ile ilgili hastanenin oluşturduğu talimatlara göre hareket etmelidir.
- ✓ Verilen eğitimlere katılım sağlanmalıdır.
- ✓ Sahada tespit ettikleri malzeme ve ekipman eksikliklerini yönetime iletmelidir.

Yöneticiler,

- ✓ El hijyeni stratejilerini ve hasta güvenlik kültürünü teşvik eden koşullar oluşturmalıdır.
- ✓ Sağlık çalışanlarının el yıkama için güvenli ve sürekli su kullanabilecekleri lavabolara erişimleri sağlanmalıdır.
- ✓ Sağlık çalışanları için hasta bakım verdikleri ortamda kolayca erişebilecekleri alkol bazlı el hijyen ürünleri sağlanmalıdır.
- ✓ El hijyenine uyum kurumsal bir öncelik haline getirilmeli ve el hijyeniyle birlikte enfeksiyonu önlemeye ve kontrol altına almaya yönelik diğer aktivitelerde gerekli finansal destek sağlanmalıdır.
- ✓ El hijyeni eğitimi ve enfeksiyon kontrol eğitimleri planlanmalıdır.
- ✓ Alkol bazlı el hijyen ürünlerinin üretimi ve saklanması ulusal güvenlik talimatlarına ve yerel yasal düzenlemelere uygun olmalıdır.
- ✓ El hijyenine uyum analizleri yapılmalı tespit edilen eksikliklere yönelik iyileştirme faaliyetleri başlatılmalıdır.

	T.C. DENİZLİ VALİLİĞİ İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ Denizli Kale İlçe Devlet Hastanesi EL HİJYENİ POLİTİKASI			
DOK.KODU:EN.YD.01	YAYIN TARİHİ: 22.02.2021	REVİZYON TARİHİ:0	REVİZYON NO:00	SAYFA3 / 3

5. SÜREKLİ İYİLEŞTİRME STRATEJİSİ

El hijyenine uyumun geliştirilmesine yönelik etkin stratejilerin belirlenmesi ve uygulanması çok önemlidir. Hastanemizce kullanılan stratejiler;

- Eğitim ve öğretim:** El hijyeni endikasyonları konusunda eğitimler verilerek el yıkama endikasyonlarına ilişkin karmaşıklığı ortadan kaldırılması ve duyarlılık düzeyinin artırılması amaçlanır. Eğitimin kapsamı ve süresi hedef kitleye özel olarak belirlenir. El hijyeniyle ilgili broşürlerin dağıtılması, grup çalışmaları ve aktiviteler el hijyeni oranlarını artıran diğer eğitsel aktiviteler arasında yer almaktadır.
- Denetleme ve geri bildirim:** Sahada yapılan denetlemeler ve geri bildirimler sonucunda tespit edilen uygunsuzluklara yönelik alınan önlemler el hijyeninin sürekliliğinin sağlanması için önemlidir.
- Hatırlatıcıların kullanılması:** Rutin izlemler, el hijyeni uyumuna dair geri bildirim yapılması ve iş yerinde el yıkama davranışını hatırlatan görsel ve sesli sistemlerin (hatırlatıcı) kullanılması el hijyeni oranlarını geliştirmede oldukça etkilidir. Hatırlatıcı sistemlere örnek olarak posterler, e-posta mesajları. El hijyeni uygulamasını kolay ve uygun hale getirmek, idari yaptırımlar, ödüller, bireysel ve kurumsal düzeyde aktif katılımı sağlamak, kurumsal güven ortamı sağlamak, bireysel ve kurumsal yetkinliği güçlendirmek, personel yetersizliğini ve yoğun iş yükünü önlemek el hijyenine uyumu artırmaktadır.
- El hijyeni uyumunun değerlendirilmesi:**
Hedeflerin belirlenmesi: Hastane el hijyeni uyumuna yönelik hedef değer belirler ve bu değeri yakalamaya çalışır. (Hastanemiz için hedef değer %92'tir.)
Performansın ölçülmesi: hastanenin tüm birimlerinde ve tüm branşlarda el hijyeni uyum oranı el hijyeni değerlendirme formu ile 5 endikasyon kuralına göre gözlem yapılarak ölçülür (3 ayda bir).
Sonuçların değerlendirilmesi: 5 endikasyon bazında, birim bazında ve branş bazında ölçümler analiz edilir. Olumsuzlukların nedeni alt göstergelere göre belirlenir.
İyileştirme: tespit edilen olumsuzluklara yönelik iyileştirme faaliyetleri planlanır ve uygulanır. Uygulanan müdahalelerinin kısa ve uzun vadeli etkilerinin değerlendirilerek sürekli iyileştirme sağlanmaya çalışılır.
- Bu belirlediğimiz El hijyeni Politikası doğrultusunda el hijyenine yönelik stratejilerin belirlenmesi, uygulamaların izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla İdari ve Mali İşler Müdürü ve Enfeksiyon Kontrol Hemşiresi el hijyeni koordinatörü olarak belirlenmiştir.

7. EL HİJYENİ İLE İLGİLİ DOKÜMANLAR

El hijyeninin sağlanması konusunda hastanemizce kullanılan dokümanlar;

- ✓ El Hijyeni Ve Eldiven Kullanma Talimatı **EN.TL.01**
- ✓ Enfeksiyon Kontrolü Ve Önlenmesi Prosedürü, **EN. PR. 01**
- ✓ Hastane Enfeksiyonları İzolasyon Prosedürü **EN.PR 02**

HAZIRLAYAN
ENFEKSİYON BİRİMİ

KONTROL EDEN
KALİTE YÖNETİM DİREKTÖRÜ

ONAYLAYAN
BAŞHEKİM